

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg.se

Beslut

Datum 2025-09-09

Dnr SI 2024:5877

Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Västerhedsskolan F-3 i Göteborgs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 13 november 2024.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast **den 1 december 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd samt trygghet, studiero och kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att åtgärdens innehåll och omfattning i åtgärdsprogram klargörs utifrån elevens behov och förutsättningar (3 kap. 9 § och 29 kap. 10 § skollagen)
2. Se till att beslutade åtgärdsprogram följs upp och utvärderas vid den tidpunkt som angivits i åtgärdsprogrammet. Inkom med de åtgärdsprogram som har utvärderats under perioden 10 september 2025 – 21 november 2025, samt tillhörande skriftliga utvärderingar. (3 kap. 9 § skollagen)

Trygghet, studiero och kränkande behandling

3. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 21 november 2025 klargör att all personal får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero samt informerar all personal om skollagens bestämmelser om disciplinära åtgärder. Rektor ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i

samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 §, 5 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

4. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 21 november 2025 klargör skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § och 6 kap. 10 § skollagen)
5. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 10 september 2025 – 21 november 2025. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI dnr 2024:5877) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde våren 2024 en tillsyn av Västerhedsskolan i Göteborgs kommun.

Skolinspektionen beslutade den 13 november 2024 att förelägga Göteborgs kommun att senast den 3 mars 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet, studiero och kränkande behandling.

Göteborgs kommun har den 3 mars 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Vidare har huvudmannen, efter en begäran från Skolinspektionen, inkommit med kompletteringar den 28 april samt den 5 maj 2025.

Uppföljningen av föreläggandet har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan (EHT), biträdande rektor och rektor samt genom lektionsobservationer den 19-20 maj 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot

kränkande behandling, förteckning över antal kränkningsanmälningar som gjorts under läsåret 2024/2025, hur de är fördelade på skolans årskurser samt hur många av dem som är utredda och avslutade, förteckning av händelser där elev stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till allvarlig förseelse samt utredningar av ordningsstörande beteende, utredningar av behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram med tillhörande särskilda beslut, uppföljningar och utvärderingar. Huvudmannen har beretts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Göteborgs kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att det fanns brister i skolenhetens arbete med att ge elever extra anpassningar, att utreda och vidta åtgärder för att tillgodose elevers behov av särskilt stöd, att fatta beslut om enskild undervisning samt att följa upp och utvärdera åtgärdsprogram vid den tidpunkt som angivits i åtgärdsprogrammen.

Stöd i form av extra anpassningar

I den redovisning som huvudmannen inkommit med anges bland annat att rektor vid möte i december 2024 med alla lärare, inklusive lärare i fritidshem, säkerställt att personalen har kännedom om extra anpassningar. Under mötet säkerställdes även att de elever som bedömts vara i behov av extra anpassningar får dessa anpassningar. Att alla elever som bedöms vara i behov av extra anpassningar får dessa anpassningar även i fritidshem följdes upp vid ett möte med lärare i fritidshem den 12 februari 2025.

Rektor uppges även ha gått igenom skollagens bestämmelser om särskilt stöd samt processen kring extra anpassningar och särskilt stöd vid Västerhedsskolan med all personal den 7 januari 2025. Dokumentet

"Process för extra anpassningar och särskilt stöd, F-3, samtliga skolformer" har bilagts redovisningen.

Elever berättar under intervjuer att det finns elever på skolan som är i behov av extra hjälp och att dessa elever får det, både under skoldagen och i fritidshemmet.

Anmälan om behov av utredning av särskilt stöd

Rektor har vidare dokumenterat hur många anmälningar om behov av särskilt stöd för en elev som inkommit till rektorn under perioden 14 november 2024 - 21 februari 2025 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Dokumentation har bilagts huvudmannens redovisning.

Utredning av behov av särskilt stöd

Vid intervju med lärare uppger lärarna att utredningar efter anmält behov av särskilt stöd inte genomförs skyndsamt. EHT uppger att det tar cirka två månader att genomföra en utredning. EHT och rektor uppger vidare att man "betat av" den kö man tidigare haft och att inga elever numera väntar på att utredas för behov av särskilt stöd. Eleven får ett åtgärdsprogram inom någon vecka efter avslutad utredning.

Vidta åtgärder

Skolinspektionen har vid besöket på Västerhedsskolan inhämtat kompletterade material i form av åtgärdsprogram och beslut om enskild undervisning. Beslut om enskild undervisning har fattats av rektor.

Lärare berättar i intervju att de fortsatt saknar stöd från elevhälsan, bland annat i arbetet med särskilt stöd. De säger vidare att de inte alltid vet om en elev har åtgärdsprogram eller inte samt att insatserna i åtgärdsprogrammen kan också tolkas på olika sätt och inte alltid går att genomföra av läraren i klassrummet.

Några lärare berättar att elever får både extra anpassningar och särskilt stöd även under tiden i fritidshemmet, medan andra menar att det finns elever som är i behov av särskilt stöd även på fritids, men som inte får det. Rektor uppger att han inte vet om det är så, men att det inte finns några elever som har åtgärder under tiden i fritidshemmet inskrivet i sina åtgärdsprogram. Skolan har dock dimensionerat för att möta behov även i fritidshemmet.

EHT uppger vidare att åtgärdsprogrammen inte alltid är tillräckligt tydliga. Till exempel framgår inte av åtgärdsprogrammet när och i vilken omfattning en elev ska vara i flexgruppen, då måste de parallellt titta i schemat för flexgruppen och ha varit med i samtalen som mynnat ut i åtgärdsprogrammet. Även rektor delar denna bild, men berättar att det dock kommuniceras tydligt med vårdnadshavare.

Vad gäller enskild undervisning uppges i huvudmannens redovisning att rektor fattat beslut om enskild undervisning för sju elever.

Utvärdering och uppdatering av åtgärdsprogram

Avseende uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram har enligt huvudmannens redovisning sammanlagt tio åtgärdsprogram följts upp och utvärderats under perioden 14 november 2024 - 21 februari 2025. Dessa har bilagts redovisningen.

I flera av de dokument med uppföljning och utvärdering som Skolinspektionen tagit del av saknas information om avslutade, pågående och i vissa fall även nya åtgärder. Rektor uppger att något har blivit fel avseende dessa.

Lärare uppger i intervju att de inte vet om åtgärdsprogram följs upp och utvärderas. EHT berättar under intervju att det finns elever som har åtgärdsprogram som inte riktigt fungerar. Även om eleven ges det stöd som beslutats i åtgärdsprogrammet så blir det inte bättre. Eleven kanske är i behov av förändrade stödinsatser.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas

till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
 2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §,
- eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, innebära att särskilt stöd ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

I 29 kap. 10 skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut enligt 31–33 §§ förvaltningslagen.

Skolinspektionens bedömning

Stöd i form av extra anpassningar

Vad gäller extra anpassningar framgår av utredningen i ärendet att de elever som bedömts vara i behov av extra anpassningar nu får detta. Extra anpassningar ges även i fritidshemmet.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder vad gäller detta område.

Anmälan om och utredning av behov av särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning framkommer att all personal på skolan fått information om bestämmelserna gällande särskilt stöd. Det har även startats utredningar av elevers stödbehov utifrån de anmälningar som inkommit och EHT och rektor uppger att inga elever väntar på en utredning vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder vad gäller dessa områden.

Vidta åtgärder

Skolinspektionen har i föregående beslut konstaterat att åtgärderna i åtgärdsprogrammen inte varit tillräckligt tydliga vad gäller hur elevernas behov av särskilt stöd ska tillgodoses. Vid intervjuer med såväl lärare som EHT och rektor ges en samstämmig bild av att denna brist kvarstår. Även de åtgärdsprogram som Skolinspektionen granskat visar att åtgärdernas innehåll och omfattning behöver klargöras.

Att lärare inte, genom att enbart läsa elevens åtgärdsprogram, kan tyda vilka särskilda stödåtgärder eleven ska få kan få konsekvensen att eleven inte får sitt behov av stöd tillgodosett. Det blir också svårt att överklaga ett beslut om åtgärdsprogram när det inte är tydligt vad beslutet faktiskt innebär. Det faktum att det planerade stödet, enligt rektor, kommuniceras tydligt till vårdnadshavare, föranleder ingen annan bedömning.

Formuleringarna i ett åtgärdsprogram måste vara tillräckligt precisa för att de ska kunna genomföras. Det är också av största vikt att det framgår av åtgärdsprogrammet (och inte enbart i separat schema eller dylikt) om stödet ska genomföras enskilt eller i grupp och vem som ska utföra stödinsatsen. Sammanfattningsvis behöver rektor se till att åtgärdsprogrammets insatser är tillräckligt tydliga i enlighet med ovanstående.

Vad gäller beslut om enskild undervisning har dessa nu fattats av rektor i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionen vill dock särskilt framhålla vikten av att det även fortsatt är *rektor* och inte biträdande rektor som fattar dessa beslut.

Utvärdering och uppdatering av åtgärdsprogram

Även vad gäller arbetet med uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram kvarstår brister. Såväl EHT som rektor beskriver själva att arbetet inte fungerar.

Flera av de uppföljningar och utvärderingar av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av saknar helt information om avslutade, pågående och i vissa fall nya åtgärder. Detta utgör en brist. Arbetet med uppföljning och utvärdering behöver struktureras på ett sätt som innebär

att det finns en systematik i arbetet och att åtgärdernas funktion faktiskt ses över. I de fall det konstateras att en viss åtgärd inte fungerar eller uppfyller elevens behov av stöd ska beslut om uppdaterade eller nya åtgärder fattas.

Trygghet, studiero och kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Arbetet mot kränkande behandling samt disciplinära åtgärder

Huvudmannen uppger i redovisning till Skolinspektionen att rektor den 28 oktober 2024 höll en genomgång för all personal gällande att personal får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Rektor gick vid detta tillfälle även igenom skollagens bestämmelser om disciplinära åtgärder och framhöll personalens skyldighet att vid kännedom om att en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn.

Flera elever uppger under intervjuer att det är pratigt och stökigt i klassrummet ibland. Några elever tycker att det inte längre är lika många elever som stör, medan andra berättar om elever som springer runt i korridoren och gör att övriga elever inte kan arbeta. Vissa elever stör på lektionerna och det är ofta samma elever som stör. Eleverna springer runt och gör helt andra grejer än det de ska göra.

Lärare beskriver i intervju att det är väldigt olika i olika klasser vad gäller studieron på skolan. De kan behöva låsa klassrum för att elever springer in i andras klassrum och stör. I perioder kan det vara svårt att ha lärarledd undervisning. Elever har berättat för lärarna att de inte kan koncentrera sig och att de är ledsna och rädda. Rektor menar däremot att det visserligen förekommer stök, men att det är lugnare än tidigare. Rektor uttrycker samtidigt att det finns problem på skolan vad gäller trygghet, studiero och kränkande behandling på många olika sätt.

Elever berättar också att det finns elever som slåss och kan säga otrevliga saker. Vissa elever använder fula ord. Eleverna uppger att de flesta lärare säger till om de hör fula ord och går emellan vid fysiska bråk, men det finns även lärare som inte agerar. Även lärare uppger att det finns vuxna på skolan som inte agerar när det sker kränkningar eller när elever använder fula ord. EHT och rektor delar denna bild. Elever har berättat för lärare att det inte är någon idé att säga till vissa lärare för att de inte gör något. De finns också vuxna som själva har ett ovärdat språk. Lärare uppger att det inte finns ett gemensamt synsätt och att vissa lärare gör som de själva vill.

Elever berättar vidare att det ute på skolgården finns det vissa platser där de tycker att det oftare blir bråkigt. Det är sällan lärare där. Elever berättar

att vissa lärare kollar mycket på sina mobiler, både under raster och på lektionstid. Även lärarna uppger i intervju att de delar elevernas bild av att det är ett problem att lärare använder sina mobiler på arbetstid.

Eleverna berättar att de haft kompistema och pratat om hur man ska vara mot varandra. De har också jobbat med "Stopp min kropp" och "Stopp språket". Lärare berättar att det har förekommit mycket fula ord, även om det blivit bättre i vissa klasser och under lektionerna. Lärarna beskriver språkbruket som "förfärligt" och grovt, och menar att det inte har förbättrats sedan Skolinspektionens förra beslut. På rasterna och på fritids är det ett värre språkbruk. De har arbetat med "Stopp språket", "grön och röd tumme" för olika ord, haft kill- och tjejprat men tycker själva att de borde ha arbetat med språkbruket ännu mer. De tycker inte att det finns ett gemensamt värdegrundsarbete på skolan. Ingenting görs tillsammans. Det räcker inte med en temavecka utan det behöver läggas mer resurser på skolan.

Eleverna uppger att de tror att det finns elever som inte känner sig trygga på skolan. De berättar att det finns elever som är rädda för äldre elever som slåss. På fråga om det finns lärare på skolan som elever är rädda för berättar eleverna om en lärare som kan bli arg och sur och skrika och svära jättehögt. Det finns flera lärare som skriker på eleverna ofta. Andra lärare säger till på skarpen och kan även skicka med en lapp hem till föräldrarna. Lärare kan också hota med att de ska ringa hem. Om det är något allvarligt kan man få höra att man ska få prata med rektorn. Elever berättar under intervju att det händer att elever får gå ut ur klassrummet, men det är inte ofta. Först säger läraren till eleven.

Lärarna säger själva att de inte har koll på vilka disciplinära åtgärder de kan vidta, men berättar att några elever har omplacerats till andra klasser. EHT berättar att de varit inblandade i dessa ärenden. Lärare uppger att de inte utvisar elever från lektioner, däremot kan elever med mycket spring i benen få ta en paus utanför klassrummet. Lärare kan även höja rösten vilket kan fungera.

Rektor tror inte att lärarna använder sig av disciplinära åtgärder, och uppger att man behöver ta ett varv till så att alla lärarna har koll på vad som gäller. Huvudmannen uppger i sin redovisning till Skolinspektionen att det har skapats en rutin på skolan om hur skolans personal ska dokumentera utvisningar ur undervisningslokalen när denna åtgärd används. Inga utvisningar ur undervisningslokalen har dokumenterats sedan rutinen togs i bruk.

En lärare berättar att de sett lärare som står och skriker på elever i flera minuter. Det finns också vuxna som är sarkastiska mot barn på ett sätt som de inte förstår. Lärarna berättar att de inte anmält dessa händelser. Någon lärare har i stället pratat med aktuell lärare men valt att inte anmäla

händelsen eftersom det handlar om en kollega. Några lärare har valt att inte heller ta upp det med den aktuella läraren. I vissa fall har någon både sagt till läraren och lyft agerandet med biträdande rektor. Lärare uppger att de fått till sig att elever är rädda för vissa lärare som skriker på dem eller på andra elever. Viss personal använder härskartekniker och skriker. Detta har lärarna tagit upp med biträdande rektor. Även EHT uppger att det förekommer kränkningar mellan såväl elever som mellan personal och elever. Rektor uppger att han delar denna bild. Biträdande rektor uppger att hon gjort några anmälningar gällande personal som kränkt elever. Information har kommit från annan personal samt från vårdnadshavare. Rektor har pratat med berörda lärare om bland annat röstläge och om att man inte kan vara ironisk mot så här små barn.

Lärarna säger att de inte tror att alla kränkningar anmäls. Såväl EHT som rektor delar denna bild. Tidsbrist är en stor orsak till detta. Lärare uppger dock att rektor och biträdande rektor har varit tydliga med att allt ska anmälas.

Särskilt personalen i fritidshemmet upplever att de inte får stöttning i arbetet med kränkningar från EHT. Det finns heller ingen som följer upp kränkingsanmälningarna, uppger lärarna. EHT berättar att de börjat se över detta arbete för att få i gång EHT:s roll. Tidigare gjordes en veckoanalys över kränkingsanmälningarna, men det görs inte i nuläget. Rektor uppger dock att denne och specialpedagogen går in och tittar i systemet och ser vad ärendena gäller.

EHT berättar också under intervju att de börjat arbeta med skolmodellen PALS och att det nu finns ett PALS-team på skolan. Rektor uppger att PALS-arbetet är en stor del av skolans arbete med trygghet och studiero och att den första delen de ska arbeta med handlar om bemötande av elever, vilket kommer att främja trygghet och studiero på skolan.

Utredning av ordningsstörande beteende

EHT uppger att de varit med i arbetet kring utredningar av elever som upprepat stör ordningen, men att de inte upprättat själva handlingen. Rektor uppger att han skrivit själva utredningen och kommunicerat med lärare och vårdnadshavare.

Huvudmannen uppger i sin redovisning att fem utredningar gällande elever som upprepat stört ordningen har startats under perioden 14 november 2024 till och med 21 februari 2025.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet.

Disciplinära åtgärder och utredning av ordningsstörande beteende

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Enligt de förutsättningar som anges i 7–23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 7 § skollagen framgår att en lärare eller en handledare får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att det med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn får besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad. Rektorn får även besluta att stänga av en elev helt eller delvis om åtgärder enligt 13 § inte är tillräckligt ingripande eller inte är möjliga att genomföra eller det finns särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår att om en åtgärd vidtagits enligt 7 eller 14 §§, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Åtgärder mot kränkande behandling

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), framgår bland annat att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Skolinspektionens bedömning*Arbetet mot kränkande behandling samt disciplinära åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt finns stora brister i skolenhetens arbete med att motverka kränkande behandling.

Av den utredning som genomförts i ärendet framkommer att det förekommer kränkande behandling mellan elever på skolan, men också fortsatt från personal mot elever. Personal agerar inte alltid och anmäler inte heller alltid till rektor när de får kännedom om att elever upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling. Lärare berättar under intervju att de bevitnat andra lärare som behandlar elever illa, men att de aldrig

upprättat någon anmälan om kränkande behandling, med motiveringen att det handlar om en kollega. Detta är mycket allvarliga uppgifter och ett agerande som står i strid med skollagens bestämmelser. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att dessa brister fortsatt kvarstår.

Språkbruket bland skolans elever är fortfarande alarmerande och elever använder mycket grova och nedsättande ord, särskilt på raster och på fritids. Samtidigt beskrivs en skolmiljö där det i vissa grupper kan vara svårt att ha lärarledd undervisning, där elever springer i korridorerna och stör och där rektor själv uttrycker att det finns problem med såväl trygghet som studiero.

Ett arbete med elevernas språkbruk ("Stopp språket!") samt skolmodellen PALS har visserligen påbörjats, men i intervjuer framkommer att några synbara resultat av dessa satsningar ännu inte kan skönjas. Lärare uttrycker att de saknar stöd i det förebyggande och strukturella arbetet mot kränkande behandling. Dessutom framkommer åsikter om att skolan satsar för mycket på olika projekt, när grundproblemet är att det saknas ett gemensamt värdegrundsarbete på skolan. Trots tidigare påpekanden konstaterar Skolinspektionen sammanfattningsvis att huvudmannen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet.

Vad gäller utvisning ur klassrummet framkommer av utredningen i ärendet att denna åtgärd inte används, varför någon skriftlig dokumentation inte heller finns att redovisa. Det framkommer dock också att lärare själva menar att de inte känner till vilka disciplinära åtgärder de kan använda sig av, vilket utgör en brist.

Utredning av ordningsstörande beteende

Rektor har, tillsammans med annan personal, genomfört utredningar gällande elever som upprepat stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Några elever har, som en åtgärd, under viss period fått undervisning i annan än sin ordinarie klass.

Skolinspektionen bedömer att tillräckliga åtgärder vidtagits och att ärendet kan avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommuns verksamhet vid Västerhedsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd samt arbetet mot kränkande

behandling. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Anna Hultgren

Anna Hultgren
Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Miriam Werlinder

Miriam Werlinder
Föredragande
Signerat av: Miriam Werlinder